

Bespreking	Klankbordgroep Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO)
Vergaderdatum en -tijd	Dinsdag 6 december 2016, 10.00-14.00 uur
Vergaderplaats	BCN Utrecht CS
Aanwezig	Dorien Brunt (Wing, voorzitter) Annemarie Breukers (LTO) Rodina Fournell (Stichting Bollenboos) André Hoogendijk (KAVB) Wil Janssen (Vereniging Leefmilieu) Siep Koning (NFO) Mark Montforts (RIVM, programmacoördinator) Jo Ottenheim (NEFYTO) Albert Schöppink (Bewonersgroep Bloemberg) Maarten Steeghs (NVA) Maarten Visschers (Milieu- en Natuurfederaties) Jacobje Visser (GGD Nederland)
Toehoorders	Nicole Janssen (RIVM) Martin Keve (IenM) Esmeralda Krop (IRAS, Universiteit Utrecht) Roel Vermeulen (IRAS, Universiteit Utrecht)
Afwezig	Ingrid van Kuilenburg (RIVM, algemeen secretaris)

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Dit document is een samenvatting van het verslag van de vergadering. De samenvatting is openbaar en te downloaden van de website van het onderzoek <http://bestrijdingsmiddelen-omwonenden.nl>).

1 Opening

De voorzitter heet iedereen van harte welkom in Utrecht bij de zesde vergadering van de Klankbordgroep (KBG) voor het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO).

2 Welke ontwikkelingen spelen er?

Aan de aanwezigen wordt gevraagd om relevante ontwikkelingen vanuit hun vakgebied of omgeving te delen:

- In het Beheerplan Veluwe wordt een zone opgenomen waarin het effect van het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de natuur wordt gevolgd.
- Naar verwachting wordt op 1 juli 2017 een maatregel van kracht, waarmee alle bespuitingen in de open teelt met 75% driftreductie uitgevoerd moeten worden. Dit heeft mogelijk invloed op OBO en wordt in de gaten gehouden.
- Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) gebruikt de EFSA-calculator als rekenmodel voor de toelatingsprocedure. OBO houdt rekening met diverse bestaande modellen om de blootstelling van omwonenden zo goed mogelijk in kaart te brengen. Het doel van OBO is niet om met de modellen bepaalde middelen te laten verbieden. Dergelijke beslissingen zijn niet aan OBO.

3 Voortgang onderzoeken

3.1 Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO)

De meetlocaties zijn zorgvuldig geselecteerd. Een selectiecriteria is bijvoorbeeld voldoende bebouwing en woningen in de omgeving en in alle windrichtingen. De KBG wil graag dat ook op locaties wordt gemeten die naar verwachting een rol zouden kunnen spelen of waar metingen wenselijk zijn. De eerste meetlocaties liggen in Noord-Holland. De metingen worden gedaan tijdens verschillende groeistadia van de bloembollen.

Het rekenmodel dat voor OBO wordt gebruikt, houdt rekening met alle factoren, zoals verschillen in de uitstoot van bestrijdingsmiddelen, de gebruikte hoeveelheid per veld, de verspreiding naar de omgeving en afstand tot omwonenden.

Grondontsmetters worden niet meegenomen in het onderzoek. Het onderzoeken van grondontsmetters vraagt een geheel andere onderzoeksmethode. Volgens de onderzoekers is dat te kostbaar en zal het weinig opleveren voor omwonenden.

3.2 Verkennend Gezondheidsonderzoek

NIVEL, het RIVM en de Universiteit Utrecht voeren een verkennend gezondheidsonderzoek uit. Het doel is om de lichamelijke en psychische gezondheidsproblemen van omwonenden te evalueren in relatie tot het gebruik van nabij gelegen percelen, inclusief de toepassing van bestrijdingsmiddelen. Het gaat om een verkenning. Hieruit zal blijken of verdiepend gezondheidsonderzoek zinvol zal zijn. Eerst moet de precieze blootstelling van omwonenden in kaart worden gebracht om conclusies te kunnen trekken over het risico voor de gezondheid, daarom spreken de onderzoekers van een verkenning. De blootstelling wordt onderzocht binnen OBO.

De resultaten van de verkenning worden eind 2017 verwacht. De KBG werkt mee aan het voorbereiden van de communicatie over de resultaten.

4 Visie modellering

Momenteel werkt het RIVM aan het vertalen van de visie op de rol van modellering in OBO (van Engels naar Nederlands). Ook wordt gekeken of dit technisch complexe verhaal op een meer begrijpelijke wijze kan worden gepresenteerd. Zodra een begrijpelijke Nederlandstalige visie modellering beschikbaar is, wordt deze openbaar gemaakt via de OBO-website.

Het RIVM stelt antwoorden op veelgestelde vragen (Q&A's) op over de modellering. Op deze manier zullen de resultaten dadelijk beter aansluiten bij de vragen van omwonenden. De Q&A's komen op de OBO-website.

De metingen worden in een rekenmodel gekoppeld. De metingen geven inzicht in de blootstelling bij gewone praktijksituaties. Het is echter belangrijk dat we goed begrijpen hoe de metingen met elkaar verband hou-

den. Als de onderzoekers met het model de metingen kunnen bevestigen, dan kan ook beter worden geduid of het alle relevante praktijksituaties afdekt. En de onderzoekers weten dan hoe we de metingen kunnen gebruiken voor andere bestrijdingsmiddelen, locaties of (weer)omstandigheden. Als blijkt dat een bestaand model dit op een goede manier doet, dan is een nieuw model niet nodig. Maar als bestaande modellen ontoereikend zijn, zal het beste model worden verbeterd door de onderzoekers. De KBG vindt het belangrijk dat op deze manier zicht komt op de verspreiding van bestrijdingsmiddelen in verschillende situaties.

Onderdeel van het modelleren is een gevoeligheidsanalyse (onderdeel van de onzekerheidsanalyse). Hiermee wordt onder andere duidelijk welke factoren het meeste effect veroorzaken onder verschillende omstandigheden.

5 Afronding

De KBG vindt het belangrijk om veranderingen in beleid en modellen begrijpelijk te communiceren. Daar zal voortaan nadrukkelijker aandacht voor zijn. De KBG beveelt aan naar vormen te zoeken om op een toegankelijke wijze met omwonenden in gesprek te gaan en hen te informeren.

De KBG denkt dat het zinvol is rond de zomer in 2017 tenminste nog een keer bijeen te komen om verder te praten over de modellering en (communicatie over de) resultaten van de gezondheidkundige verkenning.